
Vergaderjaar 2025–2026

36 858

**Wijziging van de begrotingsstaat van het
Defensiematerieelbegrotingsfonds (K) voor het jaar
2025 (Incidentele suppletoire begroting inzake
bestrijding van drones)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in het Defensiematerieelbegrotingsfonds (K).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Defensie,
R.P. Brekelmans

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELEN

1. Leeswijzer

Per artikel worden de mutaties groter dan of gelijk aan onderstaande staffel op het niveau van de financiële instrumenten (en eventueel artikelonderdeel) toegelicht.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

2. Beleid

Met deze Incidentele suppletoire begroting 2025 wordt de begrotingsstaat van het Defensiematerieelbegrotingsfonds gewijzigd.

Binnen de huidige geopolitieke context wordt Europa, en dus ook Nederland, geconfronteerd met een toenemende inzet van (ongeïdentificeerde) drones boven het eigen grondgebied en kritieke locaties in het bijzonder. Het is daarom cruciaal dat Defensie snel over kan gaan tot de aanschaf van aanvullende middelen voor het project Initiële Counter-Unmanned Aircraft Systems (C-UAS) voor de bestrijding van drones. Deze urgente behoefte is van groot belang voor inzet in het *National Defence Plan (NATO Force model, Hoofdtak 1)*.

Daarnaast heeft het kabinet met de Voorjaarsnota 2025 gekozen om extra te investeren in Defensie (Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, [36 725 X, nr. 4](#)). Defensie heeft de investeringen uit de Voorjaarsnota 2025 uitgewerkt in concrete maatregelen op het gebied van gevechtskracht, innovatie en randvoorwaarden. Daarbinnen wordt ook extra geïnvesteerd in digitalisering en vastgoed. Met deze incidentele suppletoire begroting worden bepaalde investeringen voor gevechtskracht op land versneld aangegaan in 2025 in plaats van 2027 of later. Vandaar dat er een wijziging op de begroting voor het jaar 2025 moet plaatsvinden. Specifiek voor de bestrijding van drones moeten in 2025 contracten worden aangegaan en de financiële gevolgen daarvan worden verwerkt door middel van deze Incidentele suppletoire begroting.

3. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1 Defensiebreed Materieel

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

Art.		Stand ontwerpbe- groting 2025 incl NvW	Stand eerste suppletoire begroting	Stand suppletoire begroting september	Mutaties incident- ele suppleto- ire begroting	Stand incidentele suppletoire begroting	Mutat- ie 2026	Mutat- ie 2027	Mutat- ie 2028	Mutat- ie 2029	Mutati- e 2030
	Verplichtingen	1.923.860	3.234.424	3.212.524	68.600	3.281.124	0	0	0	0	0
	Uitgaven	1.942.348	2.313.245	1.457.421	57.000	1.514.421	0	0	0	0	0
1.11	Verwerving	1.223.691	1.521.048	1.291.675	57.000	1.348.675	0	0	0	0	0
	Opdrachten	1.223.691	1.521.048	1.291.675	57.000	1.348.675	0	0	0	0	0
	Verwerving: voorbereidings- fase	226.762	0	17.000		17.000	0	0	0	0	0
	Verwerving: realisatie	996.929	1.521.048	1.274.675	57.000	1.331.675	0	0	0	0	0
1.12	Instandhouding	549.958	659.607	683.461	0	683.461	0	0	0	0	0
	Opdrachten	549.958	659.607	683.461	0	683.461	0	0	0	0	0
	Instandhouding Materieel	549.958	659.607	683.461	0	683.461	0	0	0	0	0
1.13	Kennis en Innovatie	190.687	317.791	317.804	0	317.804	0	0	0	0	0
	Bekostiging	190.687	317.791	317.804	0	317.804	0	0	0	0	0
	Duurzaamheid, klimaat en veiligheid	18.565	33.845	34.845	0	34.845	0	0	0	0	0
	Kennisopbouw	43.962	72.902	73.401	0	73.401	0	0	0	0	0
	Technologieont- wikkeling	37.837	59.766	61.505	0	61.505	0	0	0	0	0
	Kennisgebruik	4.380	8.539	8.787	0	8.787	0	0	0	0	0
	Kort Cyclische Innovatie	85.943	142.739	139.266	0	139.266	0	0	0	0	0
1.14	Reserve Valutaschom- elingen	0	9.998	10.289	0	10.289	0	0	0	0	0
	Storting/onttrek- king begrotingsreser- ve	0	9.998	10.289	0	10.289	0	0	0	0	0
	Storting/onttrek- king begrotingsreser- ve	0	9.998	10.289	0	10.289	0	0	0	0	0
1.16	Over-/ onderprogra- mmering	- 21.988	- 195.199	- 845.808	0	- 845.808	0	0	0	0	0
	Fonds	- 21.988	- 195.199	- 845.808	0	- 845.808	0	0	0	0	0
	Fonds	- 21.988	- 195.199	- 845.808	0	- 845.808	0	0	0	0	0
	Ontvangsten	27.310	97.590	87.590	0	87.590	0	0	0	0	0

Toelichting op de verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt € 68,6 miljoen naar boven bijgesteld om tijdig over te gaan op de onder uitgaven toegelichte verwerving.

Toelichting op de uitgaven

De verwervingsfase wordt met € 57,0 miljoen naar boven bijgesteld voor aanschaf van cruciale middelen ten behoeve van de bestrijding van drones boven het eigen grondgebied en kritieke locaties in het bijzonder. Het betreft een herschikking vanuit artikel 2 Maritiem materieel

2.2 Artikel 2 Maritiem Materieel

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

		Stand ontwerpbe groting 2025 incl NvW	Stand eerste suppletoire begroting	Stand suppletoire begroting september	Mutatie s incident ele supplet oire begroting	Stand incidentele suppletoire begroting	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030
Art.	Verplichtingen	1.330.211	2.395.470	2.460.447	0	2.460.447	0	0	0	0	0
					0						
	Uitgaven	1.262.052	1.395.875	1.591.771	-98.400	1.493.371	0	0	0	0	0
					0						
2.11	Verwerving	1.957.486	1.700.602	1.643.929	-98.400	1.545.529	0	0	0	0	0
	Opdrachten	1.957.486	1.700.602	1.643.929	-98.400	1.545.529	0	0	0	0	0
	Verwerving: voorbereidings fase	183.505	0	1	0	1	0	0	0	0	0
	Verwerving: onderzoeksfase	0	1172	1211	0	1211	0	0	0	0	0
	Verwerving: realisatie	1.773.981	1.699.430	1.642.717	-98.400	1.544.317	0	0	0	0	0
2.12	Instandhouding	276.111	318.388	296.442	0	296.442	0	0	0	0	0
	Opdrachten	276.111	318.388	296.442	0	296.442	0	0	0	0	0
	Instandhouding Materieel	276.111	318.388	296.442	0	296.442	0	0	0	0	0
2.16	Over-/onderprogramma's	- 971.545	- 623.115	- 348.600	0	- 348.600	0	0	0	0	0
	Fonds	- 971.545	- 623.115	- 348.600	0	- 348.600	0	0	0	0	0
	Fonds	- 971.545	- 623.115	- 348.600	0	- 348.600	0	0	0	0	0
					0	0	0	0	0	0	0
	Ontvangsten	9.684	20.000	22.393	0	22.393	0	0	0	0	0

Toelichting op de uitgaven

De verwervingsfase wordt met € 98,4 miljoen naar beneden bijgesteld vanwege verwachte vertragingen in de realisatie bij een aantal individuele projecten zoals het vertrouwelijke project Vervanging maritiem Surface-to-surface missile en de commercieel vertrouwelijke projecten Vervanging M-fregatten (ASWF) en Verwerving Softkill Torpedo Defensiesysteem. Deze middelen worden herschikt naar artikel 1 Defensiebreed Materieel en artikel 3 Land materieel. Met de Nota van Wijziging op de ontwerpbegroting 2026 vindt een tegenovergestelde mutatie plaats waardoor het budget beschikbaar blijft voor deze projecten.

2.3 Artikel 3 Land Materieel

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand ontwerpbe- groting 2025 incl NvW	Stand eerste suppletoire begroting	Stand suppletoire begroting september	Mutatie s incident ele supplet oire begroting	Stand incidentele suppletoire begroting	Mutat ie 2026	Mutati e 2027	Mutati e 2028	Mutati e 2029	Mutati e 2030
		2.883.755	7.084.310	6.447.832	-68.600	6.379.232	0	0	0	0	0
					0						
	Uitgaven	2.361.006	2.763.008	2.338.394	74.100	2.412.494	0	0	0	0	0
					0						
3.11	Verwerving	2.045.926	2.736.282	2.495.769	74.100	2.569.869	0	0	0	0	0
	Opdrachten	2.045.926	2.736.282	2.495.769	74.100	2.569.869	0	0	0	0	0
	Verwerving: voorbereidings fase	150.425	0	2.495.769	0	2.495.769	0	0	0	0	0
	Verwerving: onderzoeksfas e	52	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Verwerving: realisatie	1.895.449	2.736.282	0	74.100	74.100	0	0	0	0	0
3.12	Instandhouding	425.656	428.098	402.677	0	402.677	0	0	0	0	0
	Opdrachten	425.656	428.098	402.677	0	402.677	0	0	0	0	0
	Instandhouding Materieel	425.656	428.098	402.677	0	402.677	0	0	0	0	0
3.16	Over-/onderprogramma	- 110.576	- 401.372	- 560.052	0	- 560.052	0	0	0	0	0
	Fonds	- 110.576	- 401.372	- 560.052	0	- 560.052	0	0	0	0	0
	Fonds	- 110.576	- 401.372	- 560.052	0	- 560.052	0	0	0	0	0
					0	0	0	0	0	0	0
	Ontvangsten	2.500	2.500	2.500	0	2.500	0	0	0	0	0

Toelichting op de verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt met € 68,6 miljoen naar beneden bijgesteld. Het betreft een herschikking naar artikel 1 Defensiebreed materieel om tijdige aanschaf van cruciale middelen ten behoeve van de bestrijding van drones boven het eigen grondgebied en kritieke locaties in het bijzonder mogelijk te maken.

Toelichting op de uitgaven

Voor de bestrijding van drones wordt het uitgavenbudget naar boven bijgesteld (€ 74,1 miljoen). Dit betreft enerzijds een hoger budget om vertraging te voorkomen voor de aanschaf van middelen ter bestrijding van drones. Anderzijds wordt het budget door verwachte vertragingen in de realisatie bij het vertrouwelijke project Aanvulling Inzetvoorraad Munitie Herschikt Ter Bestrijding Van Drones. Met de Nota van Wijziging op de ontwerpbegroting 2026 vindt een tegenovergestelde mutatie plaats waardoor het budget beschikbaar blijft voor dit project.

2.4 Artikel 4 Lucht Materieel

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand ontwerpbe groting 2025 incl NvW	Stand eerste suppletoire begroting	Stand suppletoire begroting september	Mutaties incident ele suppleto ire begroting	Stand incidentele suppletoire begroting	Mutat ie 2026	Mutat ie 2027	Mutati e 2028	Mutati e 2029	Mutat ie 2030
		1.666.905	3.183.971	3.933.807	0	3.933.807	0	0	0	0	0
					0						
	Uitgaven	2.154.958	1.964.068	2.057.501	-13.700	2.043.801	0	0	0	0	0
					0						
4.11	Verwerving	2.154.271	2.075.970	2.058.053	-13.700	2.044.353	0	0	0	0	0
	Opdrachten	2.154.271	2.075.970	2.058.053	-13.700	2.044.353	0	0	0	0	0
	Verwerving: voorbereidings fase	205.906	0	17.004	0	17.004	0	0	0	0	0
	Verwerving: realisatie	1.948.365	2.075.970	2.041.049	-13.700	2.027.349	0	0	0	0	0
4.12	Instandhouding	555.199	596.434	709.420	0	709.420	0	0	0	0	0
	Opdrachten	555.199	596.434	709.420	0	709.420	0	0	0	0	0
	Instandhouding Materieel	555.199	596.434	709.420	0	709.420	0	0	0	0	0
4.16	Over-/onderprogr ammering	- 554.512	- 708.336	- 709.972	0	- 709.972	0	0	0	0	0
	Fonds	- 554.512	- 708.336	- 709.972	0	- 709.972	0	0	0	0	0
	Fonds	- 554.512	- 708.336	- 709.972	0	- 709.972	0	0	0	0	0
				0	0	0	0	0	0	0	0
	Ontvangsten	12.080	12.080	12.080	0	12.080	0	0	0	0	0

Toelichting op de uitgaven

De verwervingsfase wordt met € 13,7 miljoen naar beneden bijgesteld vanwege verwachte vertragingen in de realisatie bij het commercieel vertrouwelijke project Vervanging Medium Utility Helicopter (Aanschaf H225M Caracal) en een kleiner, niet DMP-plichtig project. Deze middelen worden herschikt naar artikel 3 Land materieel. Met de Nota van Wijziging op de ontwerpbegroting 2026 vindt een tegenovergestelde mutatie plaats waardoor het budget beschikbaar blijft voor dit project.

2.5 Artikel 6 IT

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Stand ontwerpbe groting 2025 incl NvW	Stand eerste suppletoire begroting	Stand suppletoire begroting september	Mutaties incident ele suppleto ire begroting	Stand incidentele suppletoire begroting	Mutat ie 2026	Mutat ie 2027	Mutati e 2028	Mutati e 2029	Mutati e 2030
		1.359.574	1.712.914	1.773.764	0	1.773.764	0	0	0	0	0
					0						
	Uitgaven	1.228.302	1.192.386	1.662.254	-19.000	1.643.254	0	0	0	0	0
					0						
6.11	Verwerving	1.206.087	934.808	1.003.025	-19.000	984.025	0	0	0	0	0
	Opdrachten	1.206.087	934.808	1.003.025	-19.000	984.025	0	0	0	0	0
	Verwerving: voorbereidings fase	176.397	0	7.913	0	7.913	0	0	0	0	0
	Verwerving: realisatie	1.029.690	934.808	995.112	-19.000	976.112	0	0	0	0	0
6.12	Instandhouding	544.167	684.237	727.854	0	727.854	0	0	0	0	0
	Opdrachten	544.167	684.237	727.854	0	727.854	0	0	0	0	0
	Instandhouding IT	544.167	684.237	727.854	0	727.854	0	0	0	0	0
6.16	Over-/onderprogramma	- 521.952	- 426.659	- 68.625	0	- 68.625	0	0	0	0	0
	Fonds	- 521.952	- 426.659	- 68.625	0	- 68.625	0	0	0	0	0
	Fonds	- 521.952	- 426.659	- 68.625	0	- 68.625	0	0	0	0	0
				0	0	0	0	0	0	0	0
	Ontvangsten	16.769	16.769	16.769	0	16.769	0	0	0	0	0

Toelichting op de uitgaven

De verwervingsfase wordt met € 19,0 miljoen naar beneden bijgesteld vanwege verwachte vertragingen in de realisatie bij het commercieel vertrouwelijke project Modernisering Tactische Indoor Simulator (TACTIS). Deze middelen worden herschikt naar artikel 3 Land materieel. Met de Nota van Wijziging op de ontwerpbegroting 2026 vindt een tegenovergestelde mutatie plaats waardoor het budget beschikbaar blijft voor dit project.